

Posudek na diplomovou práci **Bc. Tamary Pejchové:** **Vliv hřebce na sociální úspěšnost hříbat**

V předkládané studii zaujímá vlastní text 28 stránek, na dalších stránkách je prezentováno 89 citací užitých zdrojů informací. Příloha na 5 stránkách obsahuje tabulky, popis sledovaných prvků, a fotodokumentaci zásadních behaviorálních situací. Práce je přehledně klasicky strukturovaná, text je dobře čitelný. Cílem práce bylo stanovení vlivu interakcí hřebec-hříbě na sociální úspěšnost mladých sameček v hřebčím stádu. Tato problematika je v souvislosti s rozsáhlými (re)introdukcemi velkých kopytníků velmi aktuální, neboť je třeba zajistit zvířatům nejen vhodné potravní a úkrytové podmínky, ale i vhodnou sociální strukturu stád s jejich přirozeným cyklem. Monitorování stavu stád z hlediska sociální struktury, interakcí, úspěšnosti odchovů je tedy velmi důležitou doprovodnou badatelskou činností při návratu velkých kopytníků do naší přírody. V tomto kontextu může být přirozenost interakce hřebce a hříběte zcela zásadním momentem.

K metodickému uchopení bylo formulováno 6 hypotéz, které zpřehlednily zpracování získaných dat a také jejich diskutování. To je velmi důkladné rozsáhlé a ukazuje na solidní znalost problematiky. Důležitým vyústěním studie je poznatek, že frekvence všech typů interakcí vede k úspěšnému prosazení se ve stádu mladých hřebců, k vyšší dominanci. Vysoká aktivita korelovala s vysokou a nízká s nízkou. Celková motorická aktivita se tak ukazuje jako osobnostní rys, nebo-li jinými slovy, kdo je aktivní, ten si to vymůže.

Naopak vliv hřebce byl proti očekávání výrazně nižší. Zdá se, že v konkrétních stádech budou hrát osobnostní rysy hřebců důležitou roli. Jedinečná skladba osobnostních rysů spojených s motorickou aktivitou může generovat zcela specifický systém. Uskupení jedinců s určitým vzorem interakcí vytváří často zcela jedinečnou societu, jak již bylo mnohokrát pozorováno také u primátů i hlodavců. Je možno konstatovat, že studie sice nepřinesla očekávané výsledky, ale na druhou stranu přinesla řadu jiných, opírajících se o solidní materiál a metodiku. Kromě jiného to jsou velmi cenné poznatky pro management volně žijících koní v chráněných územích.

Ke studii mám několik konkrétních dotazů a poznámek:

Str. 1 nahoře - „... je u savců velice důležitá z hlediska fitness, ale také zvyšuje šanci na přežití mláďat.“ Co je zde myšleno termínem fitness?

Str. 11 - v posledních dvou hypotézách je vhodnější použít oznamovací způsob místo podmiňovacího

Str. 12, tabulka 1 - Taranis a Flann nejsou potomky ani jednoho z uvedených harémových hřebců (Firestarter, Merlin) a jsou tedy potomky jakých koní?

Str. 14, pozorování – jak byl odlišen hraný boj od skutečného?

Str. 15, proč byla použita MCA, když vyžadovala převod na kategoriální proměnné, při kterém se vždy určitá informace ztrácí? Statistika pomocí lineárních modelů mohla být přímočařejší.

Str. 18, tab. 4 – chybné a přebytečné označení „p“. Vysvětlivky – korelace jsou tedy mezi parametry za hodinu?

Str. 23, diskuse – „Níméně Heitor & Vicente (2010) zjistili, že u příbuzných hřebců se vyskytuje dominantní rivalita, tudíž podle nich mají větší význam interakce mezi nepříbuznými jedinci. – formulace není jasná.

Str. 27 dole – hypotézy mohou být jen podpořeny nikoli potvrzeny.

Přes uvedené dotazy a připomínky, mohu konstatovat, že studentka, Tamara Pejchová, předkládá na vlastním pozorování založenou diplomovou práci, která přináší cenné původní poznatky. Jistě se stanou důležitou součástí managementu koní v chráněných územích. Studie má potenciál, aby ve spolupráci se školitelkou a konzultantkou byla publikována v odborném časopise a také aby byla širěji popularizována. Práci doporučuji k obhajobě.

V Č. Budějovicích 2. 7. 2020

F. Sedláček PřF JU v CB